

ВАЗДУХОПЛОВСТВО И ОКЛОПНЕ ЈЕДИНИЦЕ ПРИ ПРОБОЈУ И ЕКСПЛОАТАЦИЈИ УСПЕХА

Оклопне јединице су данас способне да брзо експлоатишу атомске ударе и да, користећи ефикасну ваздухопловну подршку, остваре знатно већи темпо напада него досада. Због тога ће оне, поред атомских оруђа, претстављати приоритетне објекте дејства браниоачеве авијације чије су се могућности, благодарећи употреби атомских средстава, вишеструко повећале. Отуда се у првом реду јавља потреба за што ефикаснијом заштитом оклопних јединица како на месту, тако и у покрету.

На могућности авијације при остварењу заштите, поред расположивих средстава, утичу и друге околности. У првом реду непријатељ ће користити такве начине дејства („бришући лет“, дејства са више праваца, са већим бројем група итд.) и применити погодна техничка средства („заслепљивање радара и сл.) којима може у знатној мери смањити могућности електронских и других средстава за правовремено откривање налета. Због тога се убудуће неће моћи у потпуности рачунати на ефикасност једног одређеног начина заштите из ваздуха (на пример, на дејства из приправности на земљи) ма колико он био економичан и у значајној мери повећавао могућности ловачке авијације (ЛА). Ако се, затим, имају у виду осетљивост аеродрома на атомске ударе и сличне околности, а нарочито ограничена средства једног малог ваздухопловства, постаје јасно да заштита оклопних јединица не може бити перманентна. Какав ће бити степен ангажовања ЛА у појединим фазама или периодима боја зависиће, у првом реду, од ситуације у којој се буду налазиле оклопне јединице. Тако, у периоду припрема за пробој, оклопне јединице ће се налазити у рејонима концентрације, размештене на великом пространству (знатно већем него у класичним условима — ако за то има услова), где постоје шире могућности за примену маскирања, укопавања и растреситијег распореда, па ће у том случају бити најмање осетљиве на удар из ваздуха. Истина, у овом периоду оклопне јединице ће се налазити и у полазним рејонима и на полазним положајима, где неће у истој мери постојати наведене могућности за заштиту од осматрања и удара из ваздуха, али ће задржавање у овим рејонима бити релативно кратко или га неће ни бити (на пример, на полазним положајима). Према томе, заштита оклопних јединица у периоду припрема за пробој неће бити

толико важан задатак авијације, а понекад њено ангажовање у том циљу може и изостати. Али пошто у овом периоду отпочиње борба за превласт у ваздуху, оклопне јединице се штите посредним путем, јер се дејством по аеродромима браниочево авијације и његовим атомским средствима може у знатној мери смањити браничево дејство по нападачевим оклопним јединицама. А пошто ће и сам бранилац водити борбу за превласт у ваздуху, јер ће његове могућности у том погледу при поседовању атомских средстава бити знатно повећане, то ће и изгледи у погледу његовог дејства по оклопним јединицама нападача бити веома мали. Поставља се питање да ли је при приближно једнаком односу снага (поготову код малих армија), борба за превласт у ваздуху целисходна? Иако је неоспорно да ће ова борба, под наведеним условима, бити веома тешка и скопчана са знатним губицима, ипак не треба губити из вида чињеницу да нападач има иницијативу, а да аеродроми претстављају врло осетљиве и рентабилне објекте за атомско дејство, и да се њиховим уништењем, упоредо са уништењем противникових залиха атомског оружја, може најлакше обезбедити слобода дејства сопствених снага. Због тога ће борба за превласт у ваздуху (заједно са борбом против свих врста атомског оружја и ракета већег домета), нарочито у критичним и одлучујућим тренуцима, претстављати основни задатак авијације, јер ће од ефикасности ове борбе увелико зависити и успешно извршење задатка оклопних јединица којима авијација садејствује.

При пробоју тактичке дубине има више момената у којима је неопходна непосредна заштита јединица из ваздуха. Сам полазак у напад и упад у браничев предњи крај неће претстављати такав момент, због непостојања опасности од напада јачих снага и атомских удара, с обзиром на брзину акције и близину непријатељских трупа. Међутим, у току даљег продора бранилац ће бити у могућности да концентрише јаче снаге авијације и своја атомска средства за дејство, ако не по оклопним јединицама (због опасности за сопствене трупе), а оно по пешадији која се креће позади њих, по артиљерији која премешта своје ватрене положаје, а нарочито по резервама које отпочињу покрет. Зато ће заштита борбеног поретка из ваздуха у овом периоду свакако претстављати један од битних задатака авијације у садејству са осталим средствима противавионске одбране (ПАО). Међутим, с обзиром на начин дејства и потребну јачину ангажованих снага авијације (нормално патролирање јачим снагама), ова заштита може бити само повремена — у најважнијим моментима борбе копнених снага. Тако, на пример, у очекивању противнапада (противудара) јачих браничевих снага, који може бити подржан значајнијим снагама авијације, нападачева авијација мора бити спремна да пружи довољно ефикасну заштиту својим оклопним јединицама. Исто тако, увођење у борбу јачих (корпусних) оклопних резерви захтеваће заштиту авијацијом. Најзад, са оклопним јединицама, при њиховом продору кроз тактичку дубину, а нарочито при заузимању важних тачака, могу садејствовати ваздушнодесантне трупе, те авијација у

отсудном моменту може бити ангажована за заштиту и једних и других. Међутим, и оваква шема употребе авијације за заштиту може се узети само као приближна, јер могућност ЈА у конкретној ситуацији могу захтевати још веће смањење броја задатака.

У току пробоја оклопне јединице могу бити изложене снажном дејству браниочеве артиљерије, атомских оруђа и резерви са бокова и фронта. Иако оне могу крчити себи пут сопственим средствима и подршком средстава (нарочито атомских) ван састава оклопних јединица, ипак ће непосредна ватрена подршка из ваздуха бити врло целисходна, а понекад и неопходна. Сем учешћа у артиљериско-авијацијској припреми и подршке при увођењу јачих резерви, авијација може конвенционалним средствима у току пробоја успешно допуњавати дејство атомског оружја, дејствујући по браниочевим резервама које затварају бреше створене атомским ударима, а пре свега учествујући у одбијању противнапада (противудара) јачих резерви (у првом реду тенковских и противтенковских), нарочито онда када је дејство атомских оруђа ограничено или немогуће услед близине сопствених група. При одређивању снага за непосредну подршку треба имати у виду да ће у овом периоду део авијације спречавати маневар дубљих браниочевих резерви и непрекидно тући његова атомска средства као приоритетне циљеве на целој дубини одбране. Уопште узев, дејство авијације, за разлику од досадањег, карактерисаће се брзим и систематским ударима група авиона различите јачине, са разних праваца и различитих висина у циљу деконцентрације браниочевих средстава ПАО. Податке о објектима дејства авијација ће примати од оклопних јединица, партизанских јединица, авијације за извиђање (првенствено трупне — армиске авијације), итд.

У целом овом реду основни проблем претставља координирање дејства ЈА са земаљским средствима ПАО и ловачко-бомбардерске (ЛБА) и бомбардерске авијације (БА) са деловима борбеног поретка оклопних јединица, а посебно координирање рада авијације са атомским средствима подршке.

Садејство ЈА и земаљских средстава ПАО може се организовати тако да ЈА пресреће непријатељске авионе на даљим прилазима бојишту, а противавионска артиљерија (ПАА) и ракете земаља-ваздух („з-в“) да дејствују у границама свог домета или да свако од ових средстава дејствује у једном сектору; или да сва средства ПАО (поздравевајући ту и ЈА) дејствују у истом сектору. Очигледно је да се у прва два случаја проблем садејства може прилично лако решити, само је питање колика ће бити ефикасност ПАО у целини. У трећем случају, који је најнефикаснији али и најсложенији, приликом организације садејства, треба утаначити детаље (потребне за обезбеђење правовременог дејства свих средстава), као што су: висина¹⁾ дејства,

¹⁾ Ракете „з-в“ су засада ефикасне за дејство на средњим и великим висинама, а врше се опити и за дејство на малим висинама.

начин дејства, поступак у различитим ситуацијама (при налетима већих и мањих група или појединачних авиона, при нападима са различитих праваца, у случају облачности и сл.), итд. Наравно, за остварење оваквог садејства потребно је обезбедити, поред сарадње непосредно садејствујућих посада, још и непрекидан и непосредан контакт између одговарајућих претставника земаљских средстава ПАО и ЈА, као и беспрекорну радиовезу између тих органа и авиона у ваздуху. У том циљу би било корисно да у јединицама земаљских средстава ПАО (бар у оним на најважнијем правцу) постоје претставници ЈА са већ поменутиим средствима за везу. Примена сигнала коришћених током Другог светског рата за остварење овог садејства, сем радио-сигнала, у савременим условима неће доћи у обзир.

За координацију рада при непосредном садејству ЛБА и БА и оклопних јединица неопходно је да у оклопним јединицама постоје, као и досада, ваздухопловни органи садејства, чији би основни задатак био преношење захтева за дејство авијације и њено навођење на циљеве на земљи у границама могућности визуелног осматрања. Поред радиовезе као основног средства, остаје у употреби и димна и светлосна средства за обележавање положаја оклопних јединица и показивање циљева авијацији, мада је уобичајени поступак при њиховој непосредној примени данас већ прилично спор. А пошто ће при савременим брзинама авиона уочавање циљева на бојишту бити доста тешко, те би при обележавању сопственог положаја требало ова средства удвојити или истовремено употребити две врсте различитих средстава. Сигнална платна и слична средства за обележавање губе данас сваки значај. За навођење авиона на циљеве на земљи, поред ваздухопловних органа за навођење могу се данас успешно примењивати и лаки авиони који се могу врло корисно употребити и за показивање циљева оклопним јединицама. Потребно је нагласити да остварење оваквог садејства може причинити авијацији огромне тешкоће, па чак и довести у питање ефикасност њеног дејства ако претходно није постигнут задовољавајући степен обуке код одговарајућих органа.

У процесу остварења садејства посебно велики значај има усклађивање дејства авијације и атомских оруђа. Поред питања поделе циљева, које се решава у периоду планирања, за авијацију има посебан значај правремено упознавање са тачним временом, висином и местом атомских експлозија. Ово обавештавање, које се може вршити преко одговарајућих ваздухопловних органа за садејство у армији, потребно је како због сигурности сопствених авиона, тако и због благовременог планирања дејства авијације конвенционалним оружјем, у циљу допуне дејства атомским оружјем.

*

Остварујући пробој, оклопне јединице првог борбеног ешелона стварају услове за увођење покретне групе (ПГ) у пробој. У савременим условима овај процес је веома сложен како због повећаних

могућности авијације и осталих родова, тако и чињенице да ће се моћне и покретљиве резерве налазити у дубини — због захтева за растреситошћу. То ће у извесном смислу имати реперкусија и на карактер и начин дејства ПГ, а свакако и на начин дејства и степен ангажовања авијације. Имајући то у виду, а нарочито ограничене могућности ваздухопловне и нуклеарне подршке, треба очекивати да ће оклопне јединице, при експлоатацији успеха, дејствовати са повременим наслоном на остале снаге, а врло често и у садејству са партизанским и ваздушнодесантним јединицама. Због тога ће и ваздухопловна подршка бити усмерена првенствено на оне моменте у којима би дејство оклопних јединица без те подршке било врло ризично или у крајњем случају осуђено на неуспех. С обзиром да се дејство ПГ може одвијати у више варијаната (као што је било и у Другом светском рату), то ћемо размотрити једну од њих, обухватајући припрему и увођење у пробој оклопних јединица и њихово дејство у оперативној дубини, са освртом на неке досадашње карактеристичне поставке.

У погледу заштите ПГ у периоду припреме за њено увођење у пробој важи све што је раније речено за заштиту оклопних јединица пре увођења у борбу.

Као што је познато, при увођењу у пробој оклопне јединице су врло осетљиве на дејство из ваздуха. А пошто за браниоца ПГ претставља најопаснији део нападачевог борбеног поретка, то ће он употребити максимум својих снага за спречавање њеног увођења у пробој, те се овај моменат може сматрати и као најкритичнији за ПГ. У Другом светском рату, у циљу заштите увођења ПГ, врло често су предузимане посебне мере, као: удар по аеродромима браниоачеве авијације непосредно пред увођење ПГ у пробој, чишћење ваздушног простора изнад рејона увођења помоћу ЈА, а са почетком увођења непрекидно праћење покрета оклопних јединица и сл. Овакав начин заштите захтевао је велике снаге, које би у савременим условима морале бити још веће, те би при располагању са ограниченим средствима таква заштита била практично неизводљива. Међутим, борбом за превласт у ваздуху, која отпочиње у току припрема за операцију ударом по браниоачевим аеродромима и атомским средствима, у циљу стварања што повољнијих услова за почетак и даљи ток операција, стварају се повољни услови и за увођење ПГ. Удари по аеродромима, у току саме операције, имају за циљ одржавање већ створене превласти и планирају се у тзв. критичним моментима операције (непосредно пред увођење ПГ, при употреби другог ешелона армије и сл.).

Међутим, овим се питање заштите не решава у потпуности, јер ће и после ових удара постојати могућност продора мањих група непријатељске авијације, нарочито група опремљених „А“ бомбом. Због тога непосредну заштиту ПГ мора вршити ЈА, најчешће патролирањем над рејоном у коме се крећу оклопне јединице, и то ангажовањем знатнијих снага (на пример, две до три групе од по 12—16 авиона могу да штите ПГ за време од 1—1,30 часова). У Другом свет-

ском рату оклопне јединице су понекад пролазиле кроз зону пробоја без непосредне заштите, а када је увођење вршено дању, и то кроз релативно узан коридор, биле су штићене јаким снагама ЈА (патролирањем и дејством из приправности са аеродрома), поред тога што су посебне снаге водиле борбу за превласт у ваздуху.

У савременим условима увођење ПГ у пробој на класичан начин било би врло ризично, чак и када би се располагало знатним снагама и средствима, јер би она претстављала погодан циљ за концентрично и систематско дејство како атомским оружјем и авијацијом, тако и конвенционалним средствима. Ангажовати ЈБА за непосредну заштиту било би крајње нецелисходно, с обзиром да њој претстоји врло тешка борба са оперативним резервама. По нашем мишљењу, постоји низ других решења за увођење ПГ у пробој, као што су: увођење у пробој ноћу или при лошем времену; увођење на више праваца који конвергентно изводе на један објекат или просторију у оперативној дубини; или увођење ПГ у пробој тек пошто је тактичка дубина пробијена на широком фронту (у циљу избегавања уских коридора, који су практиковани у току Другог светског рата).

Увођење оклопних јединица у пробој ноћу или при лошем времену пружа заштиту од дејства из ваздуха и претставља повољно решење, уколико је оно целисходно и у погледу дејства КоВ. Но, данас ни овај поступак не гарантује сигурност од атомских удара из ваздуха, и поред тога што се могућности бомбардерске и ловачко бомбардерске авијације смањују ноћу на једну половину до две трећине, јер се и могућности ЈА смањују још више. Због тога би и у овом случају требало избегавати увођење ПГ кроз уски коридор. Неповољни метеоролошки услови (ниска облачност са кишом или снегом), ипак, више отежавају дејство непријатељске авијације.

Увођењем ПГ у пробој на више праваца у знатној мери се деконцентрише дејство непријатељске авијације и стварају се могућности за много бржи пролаз ПГ кроз тактичку дубину — чиме се олакшава њена заштита. Међутим, ако се увођење врши искључиво дању, онда се (код нападача скромнијих могућности) могу појавити тешкоће у погледу начина извршења заштите. Тако би заштита патролирањем, чак и по класичном узору (са патролама слабијег састава), била крајње нерационална и релативно ефикасна. Заштита дејством из приправности на земљи не би могла бити довољно ефикасна против нисколетећих авиона. Изгледа да би авијацији најбоље конвенирало када би ПГ већи део покрета изводила ноћу, а само мањи део дању. У том случају првенствени задатак ЈА био би ноћу да спречава рад непријатељске извиђачке авијације, а дању да у одређеном временском периоду спречава и извиђање и удар из ваздуха.

Увођење ПГ у пробој тек по пробијњу тактичке дубине одбране на широком фронту долазило би у обзир само изузетно — кад су нападачање могућности веће, нарочито у погледу нуклеарног оружја.

При увођењу у пробој, зависно од расположивих количина атомских средстава и авијације, као и од браниоачевог отпора, ПГ може

бити подржана дејством из ваздуха (првенствено конвенционалним оружјем) по циљевима на боковима и пред фронтом, који непосредно ометају покрет оклопних јединица, као што су артиљерија, резерве у противнападима, противтенковски објекти, атомска оруђа и сл. Да би притом могла благовремено интервенисати, авијација би морала непрекидно да прати оклопне јединице у покрету (мањим групама авиона), што не би било довољно рационално у односу на постигнуте резултате. А пошто ватрена средства КоВ, у првом реду атомска, могу у довољној мери да благовремено обезбеде ватрену подршку ПГ, то и дејство авијације треба усмеравати првенствено на резерве и атомска средства браниоца — као погодне циљеве, с обзиром на њихов карактер и удаљеност. Овде би у првом реду долазиле у обзир ближе оперативне резерве (нарочито тенковске и противтенковске) које врше покрет у циљу заузимања погодне линије (отсека) за организовање одбране или у циљу маневра за противнапад (противудар) у садејству са снагама које отступају. Ове резерве, зависно од расположивих атомских средстава, могу се тући и раније, тј. непосредно пред увођењем оклопних јединица у пробој (у виду кратке авиоприпреме, првенствено атомским бомбама), али то не може важити као правило, јер је овакве циљеве, начелно, рентабилније тући кад се покрену. Иначе, док се атомска средства у циљу неутралисања могу тући релативно слабијим снагама, дотле се резерве морају тући јачим снагама.

У случају да у овом периоду оклопним јединицама претстоји пробој организованог положаја (а то може бити најчешће непосредно пред уласком у оперативну дубину), било у садејству са снагама првог борбеног ешелона или самостално, авијација, у садејству са атомским средствима, може подржавати пробој дејствујући првенствено по атомским оруђима и резервама браниоца које настоје да брзим покретом и ватром спрече продор јединица ПГ по извршеном атомском удару.

*

Продором у оперативну дубину оклопне јединице могу уништавати непријатељске снаге на појединим линијама или чворовима одбране (које настоје да спрече окружење) и водити борбу са јачим резервама за време покрета и у сусретној борби; затим гонити разбијеног непријатеља и по завршеном задатку прећи у одбрану, с тим што приликом уништавања непријатеља на појединим линијама, гоњењу и прелазу у одбрану није неопходно садејство авијације. Према томе, основни задаци авијације у овом периоду биће: извиђање, заштита оклопних јединица, борба са оперативним резервама и атомским средствима, као и подршка оклопних јединица у сусретној борби.

При извиђању за рачун ПГ, које се врши по општем плану извиђања, извиђачка авијација треба да осматра непријатеља пред фронтом и боковима оклопних јединица у циљу откривања његових

атомских оруђа, препрека, организованих тачака отпора, резерви итд. (уколико за то не постоје посебне снаге авијације у органском саставу копнене војске), затим открива браниочеве дубље резерве и лансирне уређаје за ракете и атомска средства и о томе најкраћим путем доставља податке КМ оклопних јединица. Ради измене обавештења корисно је да извиђачка авијација за цело време рада буде у непосредној вези и са извиђачким органима оклопних јединица.

Преласком оклопних јединица у оперативну дубину, услови за њихову заштиту од удара из ваздуха постају унеколико повољнији, јер могу користити ширу просторију за маневар и маскирање, а и бранилац је дотле обично већ утрошио своје веће снаге. С обзиром на удаљеност својих аеродрома и могући начин дејства непријатељске авијације, ефикасну заштиту би могло пружити само патролирање већих група, што би, према размерама просторије на којој се крећу оклопне јединице и времену трајања дејства, захтевало ангажовање великих снага. Стога се овај начин заштите може применити само у тзв. критичним моментима: при прелазу преко ширих река, пролазу кроз теснаце, за време краћих прегруписавања, у сусретној борби, итд.

Борба авијације са оперативним резервама и атомским средствима у дубини треба да отпочне још при увођењу ПГ у пробој и да траје док се задатак не изврши. Потребне податке о јачини, стању и карактеру ових циљева прибављаће у првом реду извиђачка авијација, а сличне податке могу дати и партизанске јединице. Бранилац ће вероватно још у току увођења оклопних јединица у пробој отпочети покрет својих дубљих резерви, те ће њихово неутралисање претстављати првостепен задатак авијације, јер су могућности осталих средстава, с обзиром на јачину и велику покретљивост ових резерви, веома ограничене (ракете „з-з“ су првенствено намењене за дејство на непокретне циљеве). Но, садејство партизанских и ваздушноде-сантних јединица и авијације у овом случају има велики значај (у циљу поделе циљева, а евентуално и подршке). Покрет резерви авијација може спречити не само непосредним ударом по трупима атомским и конвенционалним оружјем него и рушењем (површинском „А“ експлозијом и контаминацијом радиоактивном прашином појединих прелаза, мостова, теснаца и т. сл.). А пошто је за оклопне јединице особито важно да туку браниоца по деловима, то је корисно да авијација усмерава своје дејство на поједине делове тих резерви, онемогућавајући им на тај начин маневар за груписање у одлучним моментима. Начелно, авијација треба да дејствује по резервама јачим снагама са конвенционалним оружјем у садејству са атомским средствима, и то првенствено на прилазима. Дејство по непријатељским атомским средствима (лансирним уређајима и средствима за навођење) може се изводити и мањим снагама са конвенционалним оружјем. Но, и против једних и других циљева дејства се морају одвијати систематски, упорно и уз свестрано коришћење извиђања.

До знатног ангажовања авијације може доћи у случају сусретне борбе ПГ са браниочевим оклопним и мотомеханизованим резервама у дубини. У овом случају, саобразно карактеру саме сусретне борбе, ватрена подршка авијације треба да се одликује брзином и силином удара. Кад се очекује непосредан судар, ватрена подршка предњих делова (претходнице) треба да створи повољније услове за ангажовање главних снага ПГ, али ће степен ангажовања авијације зависити у првом реду од расположивих снага. Начелно, подршка треба да отпочне ступањем у борбу главних снага (главнине ПГ) или непосредно пре тога (у оквиру кратке атомске и артиљериске припреме). Авијација треба у првом реду да туче основну групаацију, и то у моменту када браниочеве снаге отпочињу груписање за напад, у току груписања или када већ прелазе у напад. Ако је потребно, дејство се може пренети на браниочеве снаге које угрожавају бок или позадину сопствених оклопних јединица, с тим да део снаге остане у приправности за дејство по његовим атомским средствима. Даље дејство авијације треба усмеравати према развоју ситуације, али се у првом реду морају интензивно осматрати крила и позадина непријатељских снага и спречавати дејство резерви и атомских оруђа. Степен ангажовања авијације за овај последњи задатак зависиће највећим делом од јачине и упорности противничких снага, те у сваком случају за његово извршење треба предвидети значајне снаге. Ово тим пре што се може рачунати да ће део авијације, због брзих промена ситуације, дејствовати из приправности у ваздуху (из зона очекивања).

Из досадашњег излагања се види да ће ПГ извршавати главни део свога задатка у оперативној дубини мање-више независно од осталих делова општег борбеног поретка, ослањајући се само повремено на остале снаге, те ће зато и основни напори авијације бити усмерени на пружање ватрене подршке и заштите ПГ као носиоца борбених дејстава у овом периоду.

*

С обзиром на важност ПГ и карактер њеног дејства може се поставити питање: да ли ће и убудуће бити потребно одређивати посебне јединице за њену подршку (стављајући их у оперативну потчињеност команданту ПГ), као што се то често радило у Другом светском рату? На први поглед, изгледа да ће карактер дејства оклопних јединица (висок темпо наступања и брзе промене у ситуацији) захтевати у извесном смислу децентрализацију командовања авијацијом у операцији, што би било оправдано при располагању знатним снагама авијације. Међутим, у условима ограничених могућности одвајање посебних јединица за подршку било би не само нецелисходно него и немогуће, што ипак не искључује потребу да се оправдани захтеви оклопних јединица (у границама могућности) у потпуности и благовремено испуне. У том циљу је потребно да се у општем плану са-

дејства КоВ и авијације, у етапи припреме за операцију, планирају сви задаци авијације и предвиде потребне снаге и време за њихово извршење у вези са дејствима ПГ. Овакав начин планирања је оправдан и са гледишта брзине, пошто би сваки други начин (на пример, одвојено планирање у ПГ) само продужавао овај процес. У погледу самог остварења, овакво планирање ниуколико не би отежало процес садејства, јер би се и сви захтеви оклопних јединица базирали на овом плану.

Уколико би због брзих промена ситуације у току остварења садејства долазило до извесних отступања од предвиђеног плана, ваздухопловни командант и остале старешине у авијацији морали би, поред осталог, показати висок степен иницијативе и еластичност у усмеравању дејстава авијације. Иако се за овај случај не може прописати посебан поступак, остаје још увек као правило да мање измене у плану употребе авијације може чинити и сам командант ПГ у споразуму са одговарајућим ваздухопловним органом садејства, док се за веће измене мора обавестити више командовање. Ваздухопловни командант, пак, на основу свестраног познавања ситуације, треба и сам да предлаже општевојном командовању потребне измене у плану употребе авијације. Сам план садејства, а нарочито део који се односи на садејство ПГ и авијације, треба да омогућава еластичност у погледу употребе авијације (предвиђањем само основних задатака без икаквог детаљисања, планирањем у две-три варијанте, и сл.).

У погледу садејства ЛА са ПАА и ЛБА са осталим средствима ПГ важи оно што је речено у првом делу излагања, с тим што, уколико се за дејство по резервама и атомским средствима у дубини предвиђа и ангажовање ракета „з-з“ и дејство партизанских и ваздушно-десантних јединица, треба обезбедити пуну сагласност при подели циљева и одређивању времена дејства.

Радиосредства (као најефикаснија средства за остварење садејства оклопних јединица и авијације), треба да омогуће сигурну везу оклопних јединица са аеродромима на којима базира авијација за подршку, тако да буде огарантовано позивање авијације непосредно из рејона дејства оклопних јединица. Број радиосредстава треба да обезбеди командовање у савременим условима (дуплирање средстава на КМ и сл.).

Потреба за упућивањем ваздухопловних органа садејства у ПГ остаје као и досада, с тим што њихов број треба да одговара савременим условима командовања и дејства ПГ (увођење на једном или више праваца и сл.). Но, број ваздухопловних органа за навођење авиона за дејство по циљевима на земљи биће сведен на најмању меру, пошто при постојању атомских средстава у саставу оклопних јединица потреба за непосредном ватреном подршком из ваздуха неће бити тако изразита, и што су могућности навођења авиона класичним средствима са земље данас све слабије.